

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Stanisław

Nazwisko: Zalewski

Miejsce urodzenia: Zalesie Łabędzkie pow. Wysokie Maz.

Data urodzenia: 27-09-1924

Imię ojca: Franciszek

Imię matki: Władysława

Dodatkowe informacje:

Uzupełnienia/sprostowania:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Stanisław Zalewski pseudonim "Czajka" występuje (wraz z kilkudziesięcioma innymi żołnierzami i współpracownikami niepodległościowego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego) w aktach operacyjnych UB z PUBP Łomża i PUBP Wysokie Maz. oraz z WUBP i KW MO w Białymstoku z lat 1948-1953. Materiały te dot. m.in. rozpracowania i planowanej przez UB likwidacji zbrojnego partyzanckiego oddziału NZW pod dowództwem ppor. Stanisława Grabowskiego pseud. "Wiarus", a następnie (od końca marca 1952) pod dowództwem chor. Kazimierza Wieczorkiewicza pseud. „Ordon”. W ww. oddziale walczył z komunistyczną władzą i jej agenturą w okresie od wiosny 1951 do 19 grudnia 1952 Stanisław Zalewski pseudonim "Czajka". Akta te zawierają m.in. plany operacyjne UB, meldunki i raporty kilku jednostek UB i MO, charakterystykę i spisy członków ww. oddziału oraz doniesienia tajnych informatorów UB. Stanisław Zalewski pseudonim "Czajka" występuje m.in. w protokole przesłuchania świadka Lucjana Sikorskiego ze wsi Sikory-Tomkowięta z 1951 roku jako mieszkaniec wsi Zalesie Łabędzkie gm. Kobylin oraz członek "bandy >Stalowego<", tj. partyzanckiego oddziału NZW pod dowództwem wachm. NN „Stalowego”, który walczył z komunistycznymi okupantami kraju w okresie od grudnia 1945 do początku marca 1946 na terenie pow. Wysokie Maz. i powiatów sąsiednich. Zapisano także, że Stanisław Zalewski syn Franciszka, pseudonim "Czajka", będąc w oddziale „Stalowego” "posiadał RKM niemiecki".</p>	<p>IPN Bi 011/22 t. 3 (161/IV).</p>	

Stanisław Zalewski pseudonim "Czajka", syn Franciszka, występuje (wraz z kilkoma innymi żołnierzami i współpracownikami niepodległościowego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego) w aktach śledczych UB z PUBP Łomża i PUBP Wysokie Maz. z lat 1946-1956. Materiały te dot. przede wszystkim śledztwa przeciwko żołnierzowi NZW o nazwisku: Śliwowski Franciszek pseud. "Siwek" (syn Franciszka, ur. 24.06.1909), oskarżonemu o to, że do dn. 1 marca 1946 na terenie woj. białostockiego dowodził zbrojną i zakonspirowaną grupą w oddziale NZW pod dowództwem majora "Lisa". Stanisław Zalewski pseudonim "Czajka" występuje w tych aktach w protokole przesłuchania świadka Lucjana Sikorskiego ze wsi Sikory-Tomkowięta z 1951 roku jako mieszkaniec wsi Zalesie Łabędzkie gm. Kobylin oraz członek "bandy >Stalowego<", tj. partyzanckiego oddziału NZW pod dowództwem wachm. NN „Stalowego”, który walczył z komunistycznymi władzami w okresie od grudnia 1945 do początku marca 1946 na terenie pow. Wysokie Maz. i powiatów sąsiednich.

IPN Bi 07/540 (1300/III).

Stanisław Zalewski pseud. "Czajka" figuruje (wraz z siedmioma innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego) w aktach administracyjnych i operacyjnych UB z Wydz. III WUBP i KW MO w Białymstoku z grudnia 1952 zarejestrowanych jako "telefonogramy" i "meldunki". Te materiały obejmują między innymi zbiór meldunków i notatek funkcjonariuszy UB i MO z obławy przeprowadzonej na trzech partyzantów NZW z oddziału "Ordon" (tj. Kazimierza Wieczorkiewicza pseud. „Ordon”) na terenie wsi Krzewo-Plebunki w gminie Zawady pow. Łomża w dniach 16-19 grudnia 1952. Zawierają też zapisy i dane dot. okoliczności zabicia Stanisława Zalewskiego oraz jego dwóch towarzyszy broni: Jana Zalewskiego pseud. "Wichura" oraz 18-letniego Jana Wądołowskiego pseud. "Humorek" (ur. w październiku 1934).

IPN Bi 047/1052 (46/78).

Stanisław Zalewski pseudonim "Czajka" występuje (wraz z kilkudziesięcioma innymi żołnierzami i współpracownikami niepodległościowego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego) jako "mieszkaniec wsi Zalesie Łabędzkie" i "członek NZW" w aktach śledczych i operacyjnych UB z PUBP w Łomży i WUBP w Białymstoku z lat 1948-1953. Te akta były prowadzone w sprawie karnej dot. przede wszystkim Aleksandra Chojnowskiego pseud. "Siekiera" (ur. dn. 20.08.1907) i Czesława Żebrowskiego pseud. "Młotek" (ur. 14.04.1916). Byli oni podejrzani przez UB o to, że w okresie od wiosny 1945 do września 1948 "usiłowali zmienić przemocą demokratyczny ustrój państwa" (tj. ustrój komunistyczny) poprzez swoją działalność w NZW. Stanisław Zalewski pseudonim "Czajka" występuje w tych aktach w zeznaniach jednego ze świadków.

IPN Bi 07/463 (1205/III).

Stanisław Zalewski pseudonim "Czajka" figuruje w aktach KW MO w Białymstoku z roku 1976 zatytułowanych "Charakterystyka nr 13". To opracowanie dot. zbrojnego oddziału NZW pod dowództwem por. Stanisława Grabowskiego pseud. "Wiarus", "Szalony" i następnie (od marca 1952) pod dowództwem chor. Kazimierza Wieczorkiewicza „Ordon”. Ten oddział walczył z komunistycznymi okupantami kraju od maja 1947 do grudnia 1952 na terenach powiatów Łomża i Wysokie Mazowieckie oraz pow. białostockiego. W kwestionariuszu osobowym dot. Stanisława Zalewskiego pseudonim "Czajka" zapisano między innymi (na str. 200 w t. 3 akt), że Stanisław Zalewski "w 1951 r. nawiązał kontakty z członkami bandy >Wiarusa<, Zalewskim Zygmuntem ps. >Czuma< i Zalewskim Lucjanem ps. >Żbik< i za ich namową przyłączył się do bandy (...). Działał na terenie powiatów Łomża i Wysokie Mazowieckie. Brał udział w napadach z bronią w ręku. Dnia 19 grudnia 1952 we wsi Krzewo-Plebanki w gminie Zawady pow. Łomża został zabity w trakcie stawiania oporu [w obławie grupy operacyjnej UB i oddziałów KBW na trzech partyzantów]".

IPN Bi 019/7 t. 1-3 (1/7).